

К. е. н. Бикова В. Г.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ТОВАРНОГО АСОРТИМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Проведення в Україні радикальних економічних реформ, насичення ринку товарами, переорієнтація виробництва на споживача в корені змінили підходи підприємств роздрібною торгівлі до формування асортименту. Підприємства роздрібною торгівлі постали перед необхідністю пошуку нових підходів до ефективного управління асортиментом, як для забезпечення своєї стійкості функціонування, так і для подальшого розвитку, що призвело до доцільності розробки нових управлінських рішень, які забезпечать їх збалансованість з іншими аспектами діяльності. В сучасних умовах підвищена чутливість роздрібних підприємств до зовнішніх впливів, насиченість ринку товарами, а також роль науково-технічних нововведень в їх діяльності посилюють вимоги до управління асортиментом товарів. Серед основних вимог – виявлення тенденцій ринку, впровадження і освоєння досягнень НТП, гнучкість і швидкість реагування на зміни ринкової кон'юнктури, максимальна орієнтація на потреби клієнта.

Для ефективного управління товарним асортиментом необхідний його аналіз. У сучасній економічній літературі існує досить багато методів аналізу асортименту, які відрізняються за критерієм розподілу товарів на групи, зокрема: ABC (за значимістю і внеском в оборот або прибуток підприємства); VEN (за мірою значущості для споживача); XYZ (за ступенем стабільності продажів); FMR (за частотою звернень споживачів); HML (за рівнем вартісного сприйняття товару); SDE (за рівнем доступності для споживача) тощо.

З метою більш ефективного управління товарним асортиментом доцільним є проведення інтегрованого ABC-XYZ-VEN-FMR-аналізу. Поєднавши дані види аналізу, отримаємо змогу визначити ті товари, які є найбільш затребуваними серед покупців, а також ті, на які попит є низьким. Також інтегрований аналіз

забезпечить можливість визначення пріоритетів розвитку товарного асортименту і виявити ключові аспекти ефективного управління ним [1]. В інтегрованому ABC-XYZ-VEN-FMR-аналізі можна виділити три великі групи товарів, в межах яких можна запропонувати напрями покращення управління товарним асортиментом підприємства роздрібною торгівлі.

По товарах групи AXVF необхідно: відстежувати постійну наявність даних товарів на складі і в точках продажів; проводити моніторинг закупівельних цін на дані товари у постачальників для того, щоб виявити мінімально пропоновану ціну; визначити доцільність проведення тендерів по цих товарах для забезпечення мінімальної закупівельної ціни і максимальної націнки на них; проводити моніторинг продажних цін у конкурентів для пропозиції більш вигідної ціни споживачам; відстежувати наявність товарів даної групи за допомогою звіту від точок продажів; працювати з постачальниками по недовантаженню даних товарів; усувати причини недовантажень, пов'язані з помилками в накладних у постачальника при прийманні даних товарів в точках продажів і на складі; правильно встановлювати мінімальні залишки між поставками в торгових точках по даних товарах; правильно розраховувати замовлення за даними товарам; визначати частку полицного простору відповідно до частки продажів в товарообороті по групі; забезпечувати проведення промозаходів для споживачів по товарах групи; розглядати доцільність роботи безпосередньо з виробником, минаючи дистриб'юторів, оптовиків по товарах групи AXVF; аналізувати витрати, пов'язані з постачанням, прийманням, зберіганням, продажем товарів групи для забезпечення максимально можливої прибутковості по даних товарах.

По товарах групи ВУЕМ необхідно: правильно розраховувати потребу в даних товарах при замовленні у постачальника; правильно встановлювати мінімальні залишки між поставками в торгових точках по даних товарах; визначати частку полицного простору відповідно до частки продажів в товарообороті по групі; працювати з постачальниками по недовантаженню даних товарів; усувати причини недовантажень, пов'язані з помилками в накладних у постачальника

при прийманні даних товарів в точках продажів і на складі; працювати з надлишками товарів групи шляхом їх повернення постачальнику, проведення промо-заходів, розпродажу даних товарів; аналізувати витрати, пов'язані з постачанням, прийманням, зберіганням, продажам товарів для мінімізації ризиків, пов'язаних з затоварюванням роздрібних магазинів неліквідними товарами.

По товарах групи CZNR доцільно: правильно розраховувати потребу в товарах при замовленні у постачальника; правильно встановлювати мінімальні залишки між поставками в торгових точках по даних товарах; визначати частку полицного простору відповідно до частки продажів в товарообороті по групі; проводити ротацію даних товарів на аналогічні позиції за умови, що залишки попередніх товарів нульові; працювати з надлишками даних товарів через повернення товарів постачальнику, через проведення промозаходів, через розпродаж даних товарів з мінімальною націнкою для скорочення логістичних витрат, повернення частини коштів на придбання даних товарів; аналізувати витрати, пов'язані з постачанням, прийманням, зберіганням, продажам цих товарів для мінімізації ризиків, пов'язаних з затоварюванням роздрібних магазинів неліквідними товарами, а також для забезпечення максимально ефективної прибутковості по товарах даної групи.

Застосування на практиці інтегрованого ABC-XYZ-VEN-FMR-аналізу може надати змогу: визначити наявність дефіциту або надлишків товарних запасів; виявити причини дефіциту або надлишків товарних запасів; підвищення ефективності заходів подальшої роботи щодо усунення причин затоварення і дефіциту товарів; розрахунку необхідного оптимального розміру товарних запасів за всіма групами товарного асортименту. Зазначені заходи, в свою чергу, покликані підвищити ефективність управління товарним асортиментом підприємства роздрібною торгівлі.

Список використаних джерел:

1. Троян А. В. Особливості асортиментної політики підприємства в сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс] / А. В. Троян // Ефективна економіка. – 2014. – № 1. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2708>